

tust kokku panema? Kes sellest võidab ja mida see täpsemalt juurde annab?

Kunstimuuseum ja raamatukogu väärksid Tartu südalinnas uusi maju, aga need peaksid olema kaks eri hoonet. Või siis tuleks mõni vanem suur hoone rekonstrueerida. Kolmas punkt on see, et Eestis ei väärtustata ajaloolisi raamatukoguhooneid.

Mida sellega täpsemalt silmas pead?

Tuleks säilitada ka vana, kergelt raamatutolmu ja kopitamise järele lõhnav raamatukogu, kuhu sisenedes hoomad, et see on üks huvitav, auväärne raamatukogu, kus on istunud juba sada aastat – nagu Tartu linnaraamatukogu hoone või Tallinna keskraamatukogu. Kui lähed Poolasse, Austriasse, Ungarisse, Saksamaale, Itaaliasse, siis seal on vanu raamatukogusid, mille ruumid pole muutunud 19. sajandist või veelgi varasemast ajast, kuid ometi töötatakse neis interjöörides edasi, uuenduseks internet ja arvutid. Kellelegi ei tuleks pähegi, et neisse lugemissaalidesse peaks lubama siseneda koeraga või söögikarbiga.

Meil öeldakse, et Kumu on nii väärkas maja. Aga Kumu on uus nüüdisaegne kunstimuuseum! Väarikus tuleb aastatega.

Mulle on ka raamatukogud alati meeldinud, need mõjuvad rahustavalt.

Mulle ka. Juba neljandas klassis hakkasin lugejaks Pelgulinnas kodu lähedal Eduard Vilde nimelises raamatukogus, mis oli Mulla ja Ristiku tänava nurgal. Mõtlen selle raamatukogu töötajatele alati tänutundega, sest nad lubasid raamatukogu tagatoas lugeda eesti-aegset lastekirjandust, mida üldiselt külastajatele ei laenutatud.

Omal ajal oli õnn õppida Toomemäel Tartu ülikooli vanas raamatukogus, mille kuulsaima osa kadumist pean väga kurvastavaks. 1982. aastal valminud uus raamatukogu oli

See on uskumatu, kuidas EKA juhtkond langetas otsuse lammutada täiesti terve, kaunis hoonekompleksi!

muidugi vajalik, lahendas ruumiprobleemi. Kuid sealjuures hävitas toonane direktor Laine Peep nagu vandaal Toomel Morgensterni raamatukogu, mis oli omamoodi pühamu ja tõeline vaatamisväärsus. See ruum oleks tulnud vanas raamatukogus säilitada, nagu see oli.

Samasugune vandalismiakt oli brutaalselt lammutada kunstiakadeemia vana hoone, mis asus Tartu mnt ja Gonsiori tänava nurgal. See on uskumatu, kuidas tollane rektor Signe Kivi ja kunstiakadeemia juhtkond langetasid otsuse lammutada täiesti terve, kaunis hoonekompleksi!

Põhikehand oli juugendiajastust, kuhu oli 1960-ndatel lisatud tiivad ja alles mõned aastad enne lammutamist oli võimalik ümber ehitatud suurepäraseks raamatukoguks. Lammutada see hoone kesklinnas ära ja viia lõpuks endisesse sukavabrikusse, kus on vähem ruutmeetreid – kuidas see võimalik on?

Kunstiakadeemia lasti maha lammutada koos monumentaaltöödega kohvikus ja fuažeedes ning vanade keraamika ja metallikunsti jaoks sissehitatud ahjudega. Ehitatud sinna peale siis uue korruse, täitnud siseõue! Tõmmata kesklinnas maha sõjas terveks jäänud hoone – see ajab ikka harja punaseks.

Sama asi oli ju Sakala keskuse lammutamisega – asemele pidi tulema kontserdisaal „mõnede poodidega”.

Nõus, Sakala keskuse lammutamine oli samasugune barbaarsus ja praegune tulemus on võrratult kehvem. Müts maha Karin Hallas-Murula ees, kes vana Sakala keskuse kaitsmiseks julgelt kodanikuaktivismi üles näitas.

Nimeka ooperikriitikuna pole sa Estonia uue maja või juurdeehituse poleemikasse sekkunud? Miks?

Selles teemas on praegu nii palju möödarääkimist, kommunikatsioonivigu, asjatut ärplemist,

mäluga manipuleerimist, et targem on lasta tuulispeadel rahuneda.

Lisaksin vaid, et Tallinnas on juba ooperiteater olemas – praegune Eesti Draamateater, endine orkestriauguga saksa linnateater, kus on Tõnu Kaljuste juhtimisel sel sajandil edukalt Haydni oopereid etendatud, kuid enne esimest maailmasõda ka Wagnerit.

Mul on aga küsimus Estonia direktorile Ott Maatenile: kas ja millal kavatakse ta Eesti rahvusoperi Estonia lava kohalt maha võtta Vene kommunisti ja terroristi, Eesti vabariiki vallutada püüdnud Lenini hüüdlause „Kunst kuulub rahvale”?

Kuidas sulle paistab, mis seisus on praegu kunstikriitika? Sofi Oksanen näiteks andis EPL-ile intervjuu just seetõttu, et raamatuarvustusi peaaegu ei ilmugi.

Esiteks, Eesti vähestes säilinud ajalehtedes töötab palgal vaid kaks kunstiteadlase haridusega inimest – Sirbis ja Arenis. Kultuuriajakirjandus pöörab kunstile järjest vähem tähelepanu, palju rohkem kirjutatakse teatrist, kirjandusest, popmuusikast ja kinost. Lenini omaaegne tees, et kõige tähtsam kultuurivaldkond on kino, tundub olevat täitunud.

Võib ju väita, et kunstinäituste avamisele tuleb suur seltskond, aga pärast seda on saalid tühjad. Seetõttu ei avaldata ka publikuarve. Kui palju käiakse Kumus ühel näitusel, mis pole just hitinäitus nagu Sittowi või Zuloaga oma Mikkelis? Või kunstihoones?

Isegi kui publikuarvud on suured, ei pööra kultuuriajakirjandus sellele enam vajalikku tähelepanu. Kunst on viimase kümne aastaga muutunud nurgataguseks nähtuseks, mis pakub huvi ainult nišistunud, omavahel konkureerivatele väikestele seltskondadele. Kunstikriitika asemele on astunud sisuturundus, promointervjuud või kuraatori enda teksti avaldamine. ▶

Too oma laps tantsima!

SUVISED TANTSUTUNNID TASUTA

Ootame lapsi alates 5. eluaastast
Alustame 6. juulist

TUNNID 2 X NÄDALAS T JA N KELL 18.00
Mängime ja tantsime, lustime ja õpime!

Lisainfo ja registreerimine:

www.crause.ee • tel 510 4464 • crause@crause.ee

